

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ja võttes aluseks maapõueseaduse, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja Nopri Talumeierei OÜ taotluse, **otsustan:**

1.1. Anda Nopri Talumeierei OÜ-le (registrikood 10851897) keskkonnaluba nr KL-521102 maavara kaevandamiseks Tsiistre liivakarjääri mäeeraldisel.

1.2. Kanda vastav luba sisse keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS.

1.3. Korraldus jõustub alates 01.04.2025.

1.4. Avalikustada Nopri Talumeierei OÜ-le antud keskkonnaluba nr KL-521102 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD

Nopri Talumeierei OÜ (registrikood 10851897, aadress Farmi, Kärinä küla, Rõuge vald, Võru maakond) esitas 03.01.2024 Keskkonnaametile taotluse Tsiistre karjääri mäeeraldisel saamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi *KOTKAS*, 03.01.2024 dokumendina nr DM-126897-1).

Tsiistre liivakarjääri mäeeraldis (pindala 1,73 ha) ja mäeeraldisel teenindusmaa (pindala 2,28 ha) asuvad Võru maakonnas Rõuge vallas Tsiistre külas eraomandisse kuuluval Suurõtükü maaüksusel (katastriüksuse tunnus 46801:001:0193).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Tsiistre liivamaardla ehituskruusa 1. ploki ja täiteliiva 2. ploki aktiivse tarbevaru täies mahus. Ehituskruusa aktiivne tarbevaru on 35 tuh m³ (millest kaevandatav 31 tuh m³) ning täiteliiva aktiivne tarbevaru on 116 tuh m³ (millest kaevandatav 74 tuh m³). Tsiistre liivakarjääris paikneb kaevandatav maavara ülalpool põhjaveetasel.

Mäeeraldisel teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid, mistõttu on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 01.01.2024 riigilõivuseaduse § 136² lõike 2 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmine on avalikustatud 23.01.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 23.01.2024 kirjaga nr DM-126897-4 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 saatis Keskkonnaamet 22.01.2024 kirjaga nr DM-126897-3 keskkonnaloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele (Rõuge Vald) arvamuse andmise tähtjaga kaks kuud.

Avalikustamise käigus laekus seisukohti.

Transpordiamet esitas oma seisukoha 25.01.2024 kirjaga nr 7.1-7/24/1128-2 (KOTKAS 30.01.2024 kiri nr DM-126897-5). Transpordiamet märkis, et taotlusele lisatud 26.03.13.a. kirjaga nr 15-2/13-00079/100 Maanteeameti Lõuna regiooni antud kooskõlastus kehtis kaks aastat. Transpordiamet nõustub Tsiistre liivakarjääri keskkonnaloa andmisega järgmistel tingimustel:

1. Mäeeraldis peab jääma väljaspoole riigitee kaitsevööndit, st vähima kaugusega 30 m riigitee 25164 äärmise sõiduraja välimisest servast.
2. Kooritud pinnase vall võib jääda vähima kaugusega 20 m riigitee 25164 äärmise sõiduraja välimisest servast. Peale kaevandamise lõpetamist teekaitsevöönd korrastada.
3. Enne kaevandamistöde alustamist tuleb riigiteele 25164 rajada mahasõit materjalide väljaveoks. Transpordiamet väljastab täpsemad nõuded projekti koostamiseks ristumiskoha kinnistu omaniku taotluse alusel.

Keskkonnaamet ei lisa tingimust nr 1 loa kõrvaltingimuseks, sest tingimust saab täita loa vormil (st mäeeraldise pindala vähendada). Juhul kui Norpi Talumeierei OÜ soovib mäeeraldist laiendada, tuleb läbi viia uus avatud menetlus, mille käigus tuleb Transpordiametilt uus kooskõlastus küsida. Keskkonnaamet lisab tingimused 2 ja 3 kaevandamisloale, kuid eemaldab viite ehitusseadusele, sest see võib ajas muutuda. Keskkonnaamet siiski peab vajalikuks rõhutada, et keskkonnalooga saab reguleerida tegevust ainult mäeeraldise ja selle teenindusmaa ulatuses.

Rõuge Vallavalitsus palus Keskkonnaametil vastamistähtaega pikendada (KOTKAS 22.02.2024 kiri nr DM-126897-6).

Keskkonnaamet nõustus vastamistähtaja pikendamisega (KOTKAS 01.03.2024 kiri nr DM-126897-7).

Rõuge Vallavolikogu edastas 27.03.2024 otsuse nr 1-3/18, mille kohaselt nõustub Tsiistre liivakarjääri keskkonnaloa andmisega järgmistel tingimustel:

1. Karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel on ajavahemikus 8.00-19.00, sh kella 17.00-19.00 on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd);
2. Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;
3. Mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik;
4. Kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

Keskkonnaamet lisas Rõuge Vallavolikogu tingimused keskkonnaloale, kuid täpsustas tingimuse nr 4 sõnastust järgmiselt: "Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid, platse ja puistanguid. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta".

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi KMH määrus). KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet pikendas keskkonnamõjude hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemise tähtaega ning esitas keskkonnamõju algatamata jätmise otsuse eelnõu tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks (KOTKAS 05.07.2024 kiri nr DM-126897-9).

Keskkonnaametile tähtaja jooksul seisukohti keskkonnamõju algamata jätmise otsuse eelnõule ei laekunud.

Keskkonnaamet jättis 28.08.2024 otsusega nr DM-126897-10 algatamata keskkonnamõjude hindamise taotletaval Tsiistre liivakarjääri keskkonnaloa taotlusel, sest:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega eeldatavalt ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;

- eelhindamise tulemusena selgus, et müra osas normtasemeid ei ületata;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub pealpool põhjaveeveetaset;
- mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistöõde käigus hävineb, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet palus Nopri Talumeierei OÜ-l keskkonnaloa taotluselt puudused kõrvaldada (KOTKAS 09.12.2024 kiri nr DM-126897-11). Mäeeraldis kattus osaliselt riigitee 25164 kaitsevööndiga, mis oli vastuolus Transpordiameti tingimusliku kooskõlastusega (KOTKAS 30.01.2024 kiri nr DM-126897-5).

Keskkonnaamet saatis meeldetuletuse puuduste kõrvaldamiseks (KOTKAS 08.01.2025 kiri nr DM-126897-12).

Nopri Talumeierei OÜ esitas parandatud taotluse koos kinnitusega, et taotleja ei kavatse kaevandada riigitee kaitsevööndis (KOTKAS 17.01.2025 kiri nr DM-126897-13).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloal

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. annab Nopri Talumeierei OÜ-le Tsiistre karjääri mäeeraldisel õiguse maavara kaevandamiseks.

3.1.1. Maavara kaevandamine

3.1.1.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja menetlusele haldusmenetluse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja maavara kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab maavara kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, KeÜS-le, keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-ameti 09.01.2024 kiri nr 9-3/24/233-2, KOTKAS 09.01.2024 kiri nr DM-126897-2).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjätmete käitlemise

nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Nopri Talumeierei OÜ ei ole seisuga 09.12.2024 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

3.1.2. Jäätmete käitlemine

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi Jääts) § 35 tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jätmed tekivad kaevandamise käigus, siis Jääts § 42 lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jääts § 7 lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjätmeteks jätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Tsiistre karjääris kaevandamisel jätmeid ei teki – kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt varasemalt eemaldatud ja ladustatud katend kasutatakse kaevandatud ala korrastamiseks. Kaevandaja on teadlik, et juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada.

Keskkonnaamet märgib täiendavalt, et juhul kui soovitakse taaskasutamiseks planeeritavaid jätmeid kasutada karjääri korrastamiseks, tuleb Keskkonnaametile esitada korrastamisprojekt, milles on jäätmete osa täpsemalt kirjeldatud. Korrastamisprojekti kinnitamise järel on võimalik Keskkonnaametil hinnata jäätmete eriosa lisamist keskkonnaloale (viiakse läbi eraldi menetlus).

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5 alusel märgitakse keskkonnaloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Keskkonnaamet lisab loale järgmised kõrvaltingimused:

1. Kooritud pinnase vall võib jääda vähima kaugusega 20 m riigitee 25164 äärmise sõiduraja välimisest servast. Peale kaevandamise lõpetamist teekaitsevöönd korrastada.
2. Enne kaevandamistöde alustamist tuleb riigiteele 25164 rajada mahasõit materjalide väljaveoks. Transpordiamet väljastab täpsemad nõuded projekti koostamiseks ristumiskoha kinnistu omaniku taotluse alusel.
3. Karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel on ajavahemikus 8.00-19.00, sh kella 17.00-19.00 on

- lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd);
4. Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;
  5. Mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik;
  6. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjääriseseid teid, platse ja puistanguid. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustus teid kasta.

Eelhinnangu tulemusena selgus, et täiendavate tingimuste seadmine ei ole vajalik.

3.3. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima atmosfääriõhu kaitse seaduses, JäätS-s, veeseaduses, MaaPS-s ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseloa/loa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo